

Asya Studies

Academic Social Studies / Akademik Sosyal Arařtırmalar

Year: 7 - Number: 26 p. 51-60, Winter 2023

Gençlik Merkezlerinin Eğitim Amaçlı Kullanımı: Birlikte Öğreniyoruz Uygulaması* ** ***

Use of Youth Centers for Educational Purposes: We Learn Together Practice

DOI: <https://doi.org/10.31455/asya.1344667>

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliř Tarihi /
Article Arrival Date
17.08.2023

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
03.11.2023

Makale Yayım Tarihi /
Article Publication Date
30.12.2023

Asya Studies

Kardelen Kargin
Öğrenci / Balıkesir Üniversitesi / Necatibey
Eğitim Fakültesi / Türkçe ve Sosyal
Bilimler Eğitimi Bölümü
kardelenkrn14@gmail.com
ORCID: 0009-0003-5714-9922

Fatmanur Cencki
Öğrenci / Balıkesir Üniversitesi / Necatibey
Eğitim Fakültesi / Türkçe ve Sosyal
Bilimler Eğitimi Bölümü
fatmacencki@gmail.com
ORCID: 0009-0003-9823-6061

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Çopur
Balıkesir Üniversitesi / Necatibey Eğitim
Fakültesi / Türkçe ve Sosyal Bilimler
Eğitimi Bölümü
ahmetcopur@balikesir.edu.tr
ORCID: 0000-0003-3837-7260

* "COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri" beyanları: Bu makale için herhangi bir çıkar çatışması bildirilmemiştir. Bu makale, İntihal.net tarafından taranmıştır. Bu makale, Creative Commons lisansı altındadır.

** Bu çalışma Balıkesir Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulunun 16.12.2022 tarih ve 2022/06 belge numarası onayı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

*** Bu çalışma, yazarların TÜBİTAK 2242 Üniversite Öğrencileri Araştırma Proje Yarışmalarına katılan "Birlikte Öğreniyoruz" isimli araştırma projesinden yararlanılarak oluşturulmuştur.

Öz

Gençlik merkezlerinin eğitim amaçlı kullanılması odaklı çalışmada, Balıkesir Birleşmiş Milletler 75. Yıl Gençlik Merkezi'ndeki yararlanıcı öğrencilere sosyal bilgiler dersi kapsamında zengin bir öğrenme ortamı sağlayarak öğrencilerin okul başarılarının artırılması yanı sıra değer ve beceri edinimlerine katkı sunulması amaçlanmıştır. Ayrıca çalışma öğretmen adaylarına mesleki bilgi, beceri ve tutumlarını geliştirme fırsatları da içermektedir. Eylem araştırması yöntemiyle yürütülen çalışmada, veri toplama aracı olarak memnuniyet anketi ve yansıtıcı yazama formu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Balıkesir Birleşmiş Milletler 75. Yıl Gençlik Merkezine devam eden 15 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır. Elde edilen nicel veriler Excel programı aracılığıyla nitel veriler ise içerik analizi ile incelenmiştir. Bulgular doğrultusunda araştırmanın hem öğrenci hem de öğretmen adayları açısından kazanımları olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğrencilere, akademik başarılarının artırılması ve çevresel faktörlerin (aile, arkadaş çevresi vs.) öğrenci başarısına yapabileceği olumsuz etkisini en aza indirmek için rehberlik hizmeti verilmiştir. Kaynaklara erişimin teminat altına alınması, bu süreçte etkili öğrenmeyi kolaylaştırmıştır. Bulgulardan çıkarılan sonuçlardan hareketle; araştırmanın geliştirilmesi ve benzeri araştırmaların geniş kitlelere ulaşmasını sağlamak adına gençlik merkezleri, okullar ve eğitim fakülteleri arasında koordinasyon ve iş birliğinin artırılması, fakültelerde, gençlik merkezlerinde gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili farkındalık yaratıcı çalışmalar ve Topluma Hizmet Uygulamaları dersi kapsamına yönlendirmeler yapılarak eğitimi gönüllü sayısının artırılması ve de öğrencilerin gençlik merkezinden yararlanma durumlarını arttırmak adına, gençlik merkezlerinde duyuru amaçlı posterler geliştirilmesi yönünde öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akademik Başarı, Gençlik Merkezi, Okul Dışı Öğrenme Ortamı, Sosyal Bilgiler

Abstract

In the study focused on the use of youth centers for educational purposes, it was aimed to provide a rich learning environment to the beneficiary students in Balıkesir United Nations 75th Year Youth Center within the scope of social studies course and to contribute to the acquisition of values and skills as well as increasing their school achievement. In addition, the study also includes opportunities for pre-service teachers to improve their professional knowledge, skills and attitudes. In the study conducted with the action research method, satisfaction questionnaire and reflective writing form were used as data collection tools. The study group of the research consists of 15 middle school students attending Balıkesir United Nations 75th Year Youth Center. The quantitative data obtained were analyzed with Excel program and qualitative data were analyzed with content analysis. In line with the findings, it was determined that the research had gains for both students and pre-service teachers. In this context, guidance services were provided to students to increase their academic success and to minimize the negative effects of environmental factors (family, friends, etc.) on student success. Securing access to resources facilitated effective learning in this process. Based on the conclusions drawn from the findings; in order to improve the research and to ensure that similar research reaches large audiences, it is recommended to increase coordination and cooperation between youth centers, schools and faculties of education, to increase the number of educator volunteers by raising awareness about the activities carried out in faculties, youth centers and Community Service Practices course, and to develop posters for announcement purposes in youth centers in order to increase students' use of youth centers.

Keywords: Academic Achievements, Outdoor Learning Environment, Social Studies, Youth Center

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Kargin, K., Cencki, F. & Çopur, A. (2023). Gençlik Merkezlerinin Eğitim Amaçlı Kullanımı: Birlikte Öğreniyoruz Uygulaması. *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 7(26), 51-60.

GİRİŞ

Eğitim-öğretim alanındaki yeni anlayışlar öğretim yöntem ve tekniklerinde de önemli gelişmeler meydana getirmiştir. Eğitim öğretim faaliyetleri okulun sınırlarını aşarak faydalı olabilecek her türlü okul dışı öğrenme ortamlarından yararlanma fikri gündeme gelmiştir. Bu doğrultuda başlangıçta okul ve sınıflardan ibaret görülen öğrenme ortamları, okul dışı ortamları da içine alacak şekilde genişletilmiştir (Şimşek, 2011). Gençlik ve Spor bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren gençlik merkezleri kapsayıcı bir tanımla;

“Gençlerin serbest zamanlarını değerlendirmelerine yardımcı olmak, gençleri sosyal, kültürel, sanatsal, bilimsel ve sportif faaliyetlere yönlendirmek gençlerin kişisel, sosyal ve ruhsal gelişimine katkıda bulunmak, gençlere rehberlik ve danışmanlık yapmak, gençleri zararlı alışkanlıklara karşı bilinçlendirmek ve gençlerin çeşitli aktiviteler içinde yer alarak sosyal beceriler kazanabilmesi ve paylaşımlarda bulunabilmeleri amacıyla çeşitli çalışmalar yapan, tarihi ve kültürel geziler, kamplar ve spor faaliyetleri düzenleyen merkezlerdir (Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2023).”

şeklinde tanımlanmaktadır. Okul dışı öğrenme ortamı deyince ilk olarak; müzeler, bilim merkezleri, tarihi yapılar ve kütüphaneler akla gelmektedir. Ancak ilgili alan yazınında katılımcıların algı ve fikirlerinde gençlik merkezlerinin bir okul dışı öğretim ortamı olarak belirtildiği çalışmalar (Aydın, Anagün ve Demir, 2015) da mevcuttur. Gençlik merkezleri, bireylerin serbest zamanlarını değerlendirdiği ve kişisel gelişimlerine yardımcı olmak amacıyla kültür sanat faaliyetlerinin yanı sıra sportif faaliyetlerin de sürdürüldüğü yerler (Yılmaz, 2022) olduğundan bu mekanları da okul dışı öğrenme ortamı olarak düşünmek mümkündür. Türkiye genelinde bu kapsamda açılmış 464 gençlik merkezi bulunmaktadır (TRT Haber, 2023). Bu merkezlerde yer alan gençlik merkezleri akademisinde: değerler, dini ilimler, inovasyon, kişisel gelişim, sosyal bilimler, dil eğitimleri gibi atölyelerin yanı sıra; merkezlerde sosyal ve kültürel faaliyetler, güzel sanatlar, bilim ve teknoloji, sağlıklı yaşam ve spor ile gönüllülük kulübü gibi kulüpler de bulunmaktadır (Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2023).

Sınıf içi öğretim faaliyetlerinin sınıf/okul dışı öğrenme ortamları ile desteklenmesi öğrencilerin informal bir öğrenme ortamında farklı deneyimlerin kazanmaları bakımından önemli görülmektedir. Sanal yaşamın, sosyal yaşama karşı git gide baskın hale gelmesi, öğrenme ortamlarının da sanallaşmasına neden olabilmektedir. Öğrencileri okul dışı öğrenme ortamlarına götürmek veya kendilerinin gitmelerini teşvik etmek yerine, sanal gezilerle veya sınıfta kullanılan görsellerle bu ihtiyaçlarını gidermeye çalışmak da farklı bir yöntemdir. Bununla birlikte gerçek hayat deneyimlerini sınıf içinde görsellerle sunmaya çalışmak, öğrencilerin beceri düzeylerini artırmadığı gerekçesi ile eleştirilmektedir (Artvinli, 2010; Artvinli, Aydın, & Tezci, 2019; Coşkun Keskin & Kaplan, 2012; Çopur & Önal, 2023; Dilli, 2017; Dilli, Bapoğlu Dümenci, & Turgut Kesebir, 2018). Öğrencilerin becerilerini geliştirmek veya yeni beceriler kazandırmak için okulun dışına çıkıp, yeni deneyimler yoluyla öğrencilerin öğrenme isteklerinin artırılması bu süreçte öğrenmeye yardımcı olabilecek en önemli etkenlerden biri olabilecektir.

Öğrenmenin desteklenmesi adına, okul dışı öğrenme ortamlarına yapılan faaliyetler, gezi ve ziyaretlerin sunduğu deneyimler de öğrenen açısından olduğu kadar, öğretene açısından da önemli görülmektedir. Öğreten açısından bakıldığında, faaliyetler öncesinde yapılan hazırlık süreci bile başlı başına yeni bilgi ve deneyimler edinme yolunda bir adım olarak görülebilir (Önal, 2021). Öğrenciler açısından bakıldığında ise öncelikle onlarda yeni bir merak uyandırarak, farklı bir ortamda öğrenme güdülenmelerinin artırılması, öğrenme ihtiyaçlarının farkına varmaları ve merak yoluyla yeni alanlara ilgi duymaları sağlanabilmektedir (Önal, 2021; Şimşek, 2011). Böylece başta müze, öğren yerleri ve gençlik merkezleri olmak üzere okul dışı öğrenme ortamları olarak bilgi sunan yerlere yapılan ziyaretler sırasında yapılan faaliyetler öğrencilerde ileri düzeyde öğrenmeler de oluşturulabilmektedir. Yapılan bu etkinlikler bir anlamda aktif öğrenme yöntemlerinin okul dışında da kullanılması olarak da görülebilir.

Okul dışı öğrenme ortamlarına ilişkin yürütülmüş çalışmaların disiplin alanı inceleyemeye alındığında, fen bilimleri disiplin alanında yapılan çalışmaların diğer disiplin alanlarında yapılmış çalışmalardan daha fazla olduğu görülmektedir. Bunun sebebinin fen bilimleri eğitim alanının günlük yaşamla daha çok bağlantılı olan, soyut kavramların da yer aldığı, canlı ile cansız birçok varlığı içinde bulunduran, araştırmaya açık alanlar olduğundan kaynaklanabilir (Erten ve Taşçı, 2016). Bu yapılan araştırmanın yanı sıra fen bilimleri derslerinden ziyade sosyal bilimlerin alt disiplini olan sosyal bilgiler dersi insan- çevre etkileşimini yer ve zaman açılarından inceleyen bir derstir (Doğanay, 2008). Asıl amacı ise birbirleriyle ilişkili global dünyada kültürel açıdan farklılıklar barındıran demokratik bir toplumda

yaşayan vatandaşlar olarak kamu yararına bilgiye dayalı, akla ve mantığa uygun kararlar verebilme yeteneği geliştirmek için genç vatandaşlara yararlı olmaktadır (NCSS, 1993: 3). Bu tanım ve temel amaçlardan yola çıkarak sosyal bilgiler dersinin günlük hayatla ilişkili olduğunu ve okul dışı öğrenme ortamlarından gençlik merkezlerinin bu çalışmaya ortam sağlayabileceği ifade edilebilir.

Alan yazını incelendiğinde çalışmaya belli açılardan benzer uygulamalar rastlanmıştır. Örneğin; Kızılay'ın başlatmış olduğu "Öğretmen-im" araştırması, Türk Kızılay Çocuk Programları koordinasyonunda, Çocuk & Gençlik Merkezlerinde ve Toplum Merkezlerinde yürütülmektedir (Kızılay, 2023). Öğretmen-im Araştırması ile gönüllülerin, öğrencilerin eğitim süreçlerine katkı sağlamaları beklenmektedir. Alan yazınındaki diğer bir çalışmada ise Balıkesir Üniversitesi (BAUN) Necatibey Eğitim Fakültesi (NEF)'teki 4. sınıf öğrencilerinden ve okullardaki uygulama öğretmenlerinden alınan veriler kullanılmıştır. Bilgi kaynakları arasında 4 farklı kurumdaki 10 gönüllü öğretmen ve NEF'in her bir akademik bölümünden 3 son sınıf öğrencisi bu çalışmaya katılmıştır. Her öğrencinin, farklı bir uygulama okuluna devam eden belirli bir grubu temsil etmesi sağlanarak araştırma evrenini en iyi temsil eden görece küçük bir örneklemden yola çıkılmaya çalışılmıştır (Gökçe, Haluk, 2002.)

Araştırma zikredilen uygulamadan farklı olarak, öğretmen adaylarının mesleki deneyim kazanımlarına ek olarak, bir okul dışı öğrenme ortamı olan gençlik merkezleri aracılığıyla, dezavantajlı öğrencilere gönüllü yardım etmeyi içermektedir. Mevcut çalışma bu yönüyle de özgündür. Ayrıca mevcut çalışma, her ne kadar Kızılay tarafından yapılan araştırmaya benzer gibi görünse de Kızılay'ın yürütmüş olduğu "Öğretmen-im Projesinden farklı olarak, katılımcı başvuru formunun internet aracılığıyla yapılması yerine Birlikte Öğreniyoruz uygulamasında gönüllü olacak öğretmen adaylarını, teşvik etmek başvuru ve bilgi almalarını sağlamak için öğrenim gördükleri okullarının panolarına asılacak posterler tasarlanmıştır. Bu şekilde öğretmen adayları araştırma hakkında yeterli bilgi alarak araştırmaya gönüllü katılım sağlayabilecek ve meslek hayatlarına başlamadan staj harici deneyim kazanabilecekleri ortam sağlanmış olacaktır. Bu bakımdan araştırmanın özgün değere sahip olduğu söylenebilir. Gençlik merkezlerinin eğitim amaçlı kullanılması odaklı bu çalışmada Balıkesir Birleşmiş Milletler 75. Yıl Gençlik Merkezi'ndeki öğrencilere sosyal bilgiler dersi kapsamında zengin bir öğrenme ortamı sağlayarak öğrencilerin okul ve sınav başarılarının artırılması amaçlanmaktadır. Eğitim öğretim süreci devam eden, okulu destekleyici öğrenme ortamlarına erişemeyen öğrencilere, gönüllü sosyal bilgiler öğretmen adaylarından seçilerek öğrencilere ders konu anlatımı ve rehberlik imkânı sunulmuştur. Ayrıca öğretmen adaylarının mesleki deneyim kazanması da bu araştırmanın hedefleri arasındadır. Bu bağlamda çalışma kapsamında "Birlikte öğreniyoruz" uygulamasının; a. öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisi nasıldır? b. öğretmen adaylarının mesleki gelişimi üzerindeki etkisi nasıldır? sorularına cevap aranmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Sosyal bilgiler dersi kapsamında zengin bir öğrenme ortamı sağlayarak öğrencilerin akademik ve kişisel gelişim açılarından desteklenmesi amaçlı bu çalışma "eylem araştırması" temelinde yürütülmüştür. "Sosyal durumda gerçekleşen eylemin niteliğini geliştirme amacıyla olan eylem araştırması (Ellioti, 1991) eğitimcileri bilgilendirerek onların uygulamalarını iyileştirmek amacıyla sistemli ve uzun süreli yürütülen araştırmalardır (Calhoun, 2002). Eylem araştırması uygulama aşamalarında uygulayıcının doğrudan ya da bir araştırmacı eşliğinde gerçekleştirdiği ve uygulamaya ilişkin sorunların tespiti ve çözümüne yönelik veri toplama ve analiz etmeyi içeren bir araştırma yaklaşımıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, 295). Ayrıca eylem araştırması vasıtasıyla öğretmenler öğretmenlik tecrübelerini takip etme ve geliştirme fırsatı bulurlar (Sagor, 2000; Mertler ve Charles, 2008). Bu noktadan hareketle araştırmanın okul dışı öğrenme ortamlarından olan gençlik merkezinden yararlanan öğrencilerin akademik başarılarını destekleyecek informal eğitim faaliyetlerini içermesi ve gönüllü öğretmen adaylarının da mesleki deneyim kazanmasına olanak sağlama açılarından eylem araştırmasına uygun düştüğü söylenebilir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu Balıkesir Birleşmiş Milletler 75. Yıl Gençlik Merkezine devam eden 15 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır. Gençlik merkezinden yararlanan gurubun tamamı kız öğrencilerden oluştuğu için katılımcıların tamamı kız öğrencilerden amaçlı örnekleme tekniklerinden uygun durum örneklemesine uygun olarak belirlenmiştir (Patton, 2014). Uygun örnekleme, araştırmaya

Kazanımlara uygun ders konu anlatım sürecinin planlanması	✓			
Ders konu anlatımı	✓	✓	✓	✓
Test çözümü	✓	✓	✓	✓
Tekrar		✓		✓
Okul sınavı için genel tekrar		✓	✓	✓

Araştırma ilk olarak öğretmen-öğrenci tanışması, araştırma süreci hakkında bilgi verme, sınıf düzeylerine göre gruplandırma yapma, ihtiyaç analizi yapma, kaynak temini, daha sonra ise öğretim programlarındaki kazanımlarına göre öğretim süreçlerinin sürdürülmesi şeklinde planlanmıştır (Tablo 2). Süreç içerisinde bu çalışmalara ek olarak, uzman kişilerinde desteğini alarak rehberlik hizmeti de verilmesi planlanmıştır. Araştırmanın Gençlik Merkezi ve Balıkesir Üniversitesi ile iş birliği sağlanarak gençlik merkezlerinde yürütülmesinin kurum olarak da faydalı olacağı yönünde fikir birliğine varılmıştır. Bu doğrultuda ilgili gençlik merkezi yönetimi ile ön görüşme yapılarak hem gençlik merkezi hem de öğrenciler hakkında bilgi alınmıştır. Elde edilen bu bilgilerle, ihtiyaç alanları belirlenmiş, bu ihtiyaçlardan hareketle de gençlik merkezine üye olan dezavantajlı öğrenciler belirlenip sınıf düzeylerine göre gruplandırılarak araştırma hakkında bilgiler verilmiştir. Öğrencilerle birlikte kurs günü ve saati belirlenip destekleme kursu belirli periyodik aralıklarla faaliyete geçirilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının sürece gönüllü katılımını teşvik edici, araştırma tanıtım posterleri hazırlanmıştır. Araştırma değerlendirme açısından süreç içerisinde gençlik merkezinden yararlanan öğrencilerden görüşler alınarak biçimlendirici değerlendirmeler ve ihtiyaç duyulan konularda öğretimsel düzenlemeler yapılmıştır.

Geçerlik, Güvenirlik ve Etik

Nitel araştırmaların güvenilirliği araştırmacı yaklaşımının tutarlı olması, geçerlik ise bulguların doğruluğu için araştırmacı kontrolü ile sağlanmaya çalışılır (Gibbs, 2007). Bu doğrultuda analizi yapılan verilerin farklı zamanlarda tekrar incelenmesi, kodlama aşamasında verilerin sürekli olarak kıyaslanması ve farklı bir araştırmacı tarafından verilerin çapraz kontrolünün yapılması tavsiye edilir (Gibbs, 2007). Ek olarak Miles ve Huberman, yüksek düzey nitel güvenilirlik için kodlayıcılar arası uyumun en az %80 olmasını önermektedir (Miles & Huberman, 2016). Bu önerilerden hareketle çalışmanın güvenilirliğini sağlamak için veriler farklı zamanlarda kontrol edilmiştir. Bunun yanı sıra bir alan uzmanı tarafından incelenen verilerin çapraz kontrolü yapılmıştır. Alan uzmanından verilerin tamamını analiz etmesi istenmiştir. Bu analiz sonucu kod ve temalar arasındaki uyum %88 olarak hesaplanmıştır.

Etik Kurul Beyanı

Kurul Adı: Balıkesir Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu

Karar Tarihi:16.12.2022

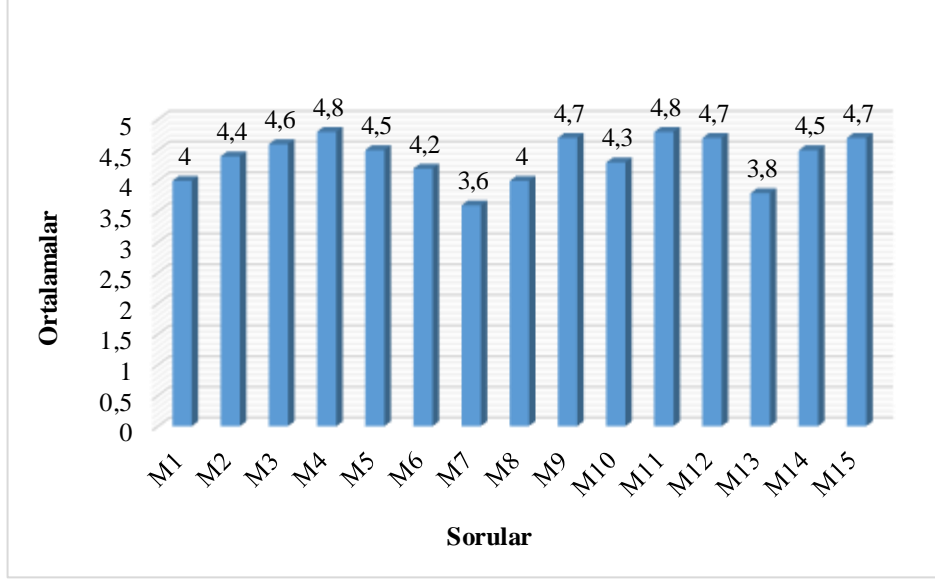
Belge Numarası: 2022/06

BULGULAR

Bu bölümde verilerin analizi sonucu elde edilen veriler araştırma soruları başlığında sunulmuştur.

Birlikte Öğreniyoruz Etkinliğinin Öğrenci Başarısı Ve Öğretmen Adayının Mesleki Başarısı Üzerindeki Etkisi Nasıldır?

Araştırma problemine ışık tutmak adına katılımcılara memnuniyet anketi ve yansıtıcı yazma formu kullanılmıştır. Araştırmada ihtiyaç analizi ve değerlendirme aşamalarında uygulanan memnuniyet anketi ve yansıtıcı yazma formu verilerinin analizi neticesinde elde edilen bulgular (Şekil 2 ve Tablo 3) bir arada verilerek devamında yorumlanmıştır.

Şekil 2: Öğrenci Memnuniyet Anketi Soru İfadelerinden Oluşan Maddelerin Ortalamaları

Memnuniyet anketi, katılımcıların verdikleri cevaplar açısından soru bazında değerlendirecek olursa, Şekil 2’de verilen “Dersler seviyemize uygun işlenir (M4)” ve “Derslerin işlenişi için yeterli süre ayrılmıştır (M11)” sorularına en yüksek yanıt olarak Kesinlikle katılıyorum (5) yanıtı verilirken, “Okulumuzdan mezun olduktan sonra gidebileceğim bir üst eğitim kurumu hakkında yönlendirme yapılmaktadır (M7)” ve “Okul başarımları (aile, arkadaş çevresi vs.) gibi unsurlar etkiler (M13)” sorusuna ise en düşük yanıt olarak Kararsızım (3) yanıtı vermişlerdir. Bu verilerden yola çıkarak katılımcılar açısından çevresel etkilerin diğer sorulara oranla bu soruda (M13) düşük bir ortalamasının çıkması, öğrencilerin okul başarımlarına çevresel faktörlerin etki ettiğini ve bu durumun başarımlarına olumsuz yansıdığını göstermektedir şeklinde yorumlanabilir. Bu iki soru üzerinden yorum yapılacak olursa, genel olarak sorular arasındaki farkın çok olmadığı (3,6-3,8) ve bu süreçten bütün katılımcılardan olumlu dönüt alındığı söylenebilir.

Soruların tamamı göz önünde bulundurularak genel ortalamalarına bakıldığında (Tablo 2) ortalamaların 3,6-4,8 aralığında olduğu ve en yüksek ortalamaya sahip soruya verilen yanıtın 4,8 olduğu ve en düşük ortalamaya sahip sorunun yanıtının değeri ise 3,6 olduğu gözlemlenmiştir. Bu değerler sonucunda aralarındaki farkın çok olmadığı ve değerlerin birbirine olan yakınlığı öğrencilerin gençlik merkezinden aldıkları hizmetten büyük ölçüde memnun olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 3: Öğrenci Yansıtıcı Yazma Formu Verileri

Tema	Söylem	Kişi
Beklenti	Tüm dersler ağırlıklı olarak düşünüyordum	K1
	Ders tekrarı yapmak	K2-K6
	Kendimi geliştirmeme yardım edeceğini, derslerime katkı sağlayacağını düşündüm ve öye de oldu	K3
	Güzel beklentilerim vardı güzel konular işleyeceğimizi ve böyle güzel gideceğini hissetmişim	K4-K5
Uygulama	Beklediğimden iyi ama tüm dersler ağırlıklı olmalı	K1
	Ders tekrarı yaptık	K2-K6
	Konu anlatımları yaptık, testler çözdük, eksiklerimizi kapattık	K3
	Güzel geçti ve ders işliyoruz çok iyi şekilde oturmayan konular oturdu ve bütün konularda anlamadığım yerler kalmadı	K4-K5

Kazanım	Ders notlarım yükseldi	K1
	Derslerimde daha başarılı oldum sanırım	K2-K6
	Derslerimde yükselme oldu tam olarak anlayamadığım konuları hocalarımın desteğiyle anladım	K3
	Testlerde yanlışlarımın azaldığını ve doğrularımın arttığını ve anlamadığım konuları anladığımı gördüm	K4-K5
Öneri	Tüm dersler ağırlıklı olsun	K1
	Sanırım önerim yok	K2-K6
	Sınavlar sonrası küçük piknikler, geziler olabilir	K3
	Kurs süreç güzel işleniyor her şey dört dörtlük önerim yok.	K4-K5

Tablo 3 incelendiğinde, öğrencilerin yansıtıcı yazma formundan elde edilen verilerin 4 temada toplandığı görülmektedir. Bu temalardan ilki "beklenti" temasıdır. Bu tema gençlik merkezinde yapılan kursun katılımcılarının duygu ve düşünce dünyalarında nasıl yer ettiğine ve kurs açısından beklentilerinin neler olduğuna ilişkin ifadelerden yola çıkarak oluşturulmuştur. Katılımcıların önemli bir kısmı beklentilerini "Ders tekrarı yapmak (K2, K6)" şeklinde ifade ederken "Kendimi geliştirmeme yardım edeceğini, derslerime katkı sağlayacağını düşündüm ve öyle de oldu" diyen K3 beklentilerini daha açık bir şekilde ifade etmiştir. Bu bulgular katılımcıların uygulamadan önemli beklentileri olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bu durumun katılımcıların akademik ve kişisel açılardan gelişime ihtiyaç duymalarından kaynaklandığı düşünülebilir.

Diğer tema "uygulama" temasıdır. Bu tema katılımcı öğrencilerin kurs süreci açısından uygulamanın nasıl yürütüldüğünü belirlemek adına oluşturulmuştur. Uygulamanın sürecinden bahsetmesi istenilen K5 düşüncelerini; "Güzel geçti uygulama süreci. Bu süreçte işlediğimiz dersler neticesinde oturmaya konular oturdu ve dersler anlamadığım konuları kavramama yardımcı oldu (K5,)" şeklinde ifade ederken K3 soruya benzer şekilde "Konu anlatımları yaptık, testler çözdük, eksiklerimizi kapattık (K3)" yanıtını vermiştir. Bu bulgular uygulama kapsamında yapılan etkinliklerin katılımcılar tarafından yararlı görüldüğü şeklinde yorumlanabilir. Bu durumun uygulama sürecinin iyi planlanması ve etkinliklere dayalı öğretim uygulamalarından yararlanılması kaynaklı olduğu ifade edilebilir.

Diğer bir tema "kazanım" temasıdır. Bu tema, katılımcıların süreçle birlikte değişen fikir ve düşüncelerini içermektedir. Kazanım süreciyle ilgili sorulan soruda, katılımcıların önemli bir kısmı "Kurs süreci ile ne gibi kazanımlar elde ettiniz?" sorusuna "Derslerimde yükselme oldu tam olarak anlayamadığım konuları hocalarımın desteğiyle anladım (K3)" cevabını verirken "Testlerde yanlışlarımın azaldığını ve doğrularımın arttığını ve anlamadığım konuları anladığımı gördüm (K4)" cevabını vermiştir. Bu noktadan hareketle uygulama kapsamında yapılan etkinliklerin katılımcıların dikkate değer kazanımlar edinmelerine katkı sunduğu şeklinde yorumlanabilir. Bu durumun uygulama sürecinin iyi planlanması ve etkinliklere dayalı öğretim uygulamalarından yararlanılması kaynaklı olduğu ifade edilebilir.

Son tema "öneri" temasıdır. Bu tema kurs sürecini değerlendirmek adına katılımcıların önerileri etrafında şekillenmiştir. Sorulan, Kurs süreci hakkında sizin de ne gibi önerileriniz vardır? sorusuna "Sınavlar sonrası küçük piknikler, geziler olabilir (K3)" derken, "sanırım önerim yok (K6)" yanıtını vermiştir. Bu bulgular uygulama sürecinin sosyal etkinlik ve çevre gezileriyle desteklenmesinin yararlı olacağına işaret ettiği söylenebilir. Bu durum öğrencilerin uygulama süreçlerinde akademik çalışmaların yanı sıra sosyal etkinliklerin olması yönündeki beklentileriyle ilişkili olabilir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırma bulguları "Birlikte Öğreniyoruz" etkinliğinin hem öğrenci hem de öğretmen adayları açısından kazanımları olduğunu ortaya koymuştur. Bu bağlamda bulgular sosyal bilgiler dersi kapsamında zengin bir öğrenme ortamı sağlayarak öğrencilerin akademik olarak desteklenmesi yanı sıra öğretmen adaylarına mesleki deneyim kazanma fırsatları barındırdığını ortaya koymuştur. Yavuz, (2017) gençlik merkezlerinden yararlananların hizmet kalitesine yönelik düşüncelerini inceledikleri çalışmalarında verilen hizmetlerin katılımcılar tarafından, sosyal, akademik ve kişisel açılardan katkılar sunan düzeyde algılandığını belirlenmiştir. Bu sonuçların araştırma sonuçlarını destekler nitelikte olduğu söylenebilir. Benzer konudaki bir başka çalışmada ise bölgelere göre farklılık göztermekle birlikte gençlik merkezlerinden yararlanma sıklığı ile iyilikseverlik, geleneksellik ve güvenlik boyutlarında,

anlamalı düzeyde farklılıklar olduğu tespit edilmiştir (Duman, 2023). Bu bulguların çalışma bulgularını dolaylı olarak da olsa destekler nitelikte olduğu ifade edilebilir.

Birlikte Öğreniyoruz araştırmasında gönüllü öğretmen adaylarını teşvik edici başvuru ve bilgi almaları için posterler tasarlanmıştır. Elde edilen bulgular, bu girişimin başarılı olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmadan haberdar olan diğer öğretmen adaylarından, araştırmaya gönüllü katılım sağlayabileceklerini belirtenler olmuştur. Meslek hayatlarına başlamadan önce staj harici deneyim kazanabilecekleri ortamı, gençlik merkezleri vasıtasıyla sağlanmış olmayı da anlamlı bulmuşlardır. Yapılan Alan yazını araştırmaları sonucu daha önce Türk Kızılayı tarafından yapılmış olan “Öğretmen-im Araştırması” (Kızılay, 2023) amaçları bakımından mevcut araştırmayla benzerlik göstermektedir. Bunun yanı sıra Gökçe (2002) benzer konuda yapmış olduğu çalışmasında öğrencilerin deneyim kazanması adına staj uygulamalarının gerçekleştirilmesi üzerine durması bakımından mevcut araştırmaya kısmen örtüştüğü söylenebilir. Ancak mevcut araştırmanın zikredilen araştırmadan *öğretmen adaylarının deneyim kazanmaları adına okul dışı öğrenme ortamlarından (gençlik merkezleri) yararlanılması* açısından farklılaştığı söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen bir başka bulguya göre öğrencilerin gençlik merkezinden aldıkları hizmetten büyük ölçüde memnun olduğuna işaret etmektedir. Pepe ve Özkan (2019) gençlik merkezlerinden yararlanan bireylerle yaptıkları araştırma kapsamında bulunan veriler; yararlanıcıların gençlik merkezlerinde gerçekleştirilen sosyal, sportif ve kültürel faaliyetlerden, gençlik merkezlerinin fiziki olanaklarından, çoğunlukla memnun oldukları sonuçlarına ulaşmıştır. Bu araştırma bulgularının mevcut araştırma bulgularıyla önemli ölçüde örtüştüğü söylenebilir. Ayrıca Bilgen (2014), gençlik merkezinde yürütülen kurslara katılan gençlerin iletişim ve sosyal becerilerinde gelişme olduğu yönündeki bulgular elde etmiştir. Bu bulguların araştırma bulgularını destekler nitelikte olduğu söylenebilir. Bu noktadan hareketle, öğrencileri bu merkezlerle buluşturmak adına yapılacaklara odaklanmanın, elde edilecek kazanımları artırmak adına önemli görülmektedir. Sonuç olarak, öğrencilerin kazanımları ve öğretmen adaylarının meslek hayatlarına başlamadan önceki staj uygulamalarının yeterli düzeyde deneyim kazandırılmaması açısından, bu eksiğin giderilebilmesi için gençlik merkezlerinin önemli bir işlevi olduğu söylenebilir.

Öneriler

Araştırma bulgularına dayalı olarak:

- Araştırma bulguları, “Birlikte Öğreniyoruz” uygulamasının hem öğrenci hem de öğretmen adayları açısından kazanımları olduğunu ortaya koymuştur. Bu bakımdan bu ve benzeri uygulamaların geniş kitlelere ulaşmasını sağlamak adına gençlik merkezleri, okullar ve eğitim fakülteleri arasında koordinasyon ve iş birliğinin artırılması,
- Gençlik merkezlerinde gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili farkındalık yaratıcı çalışmalarla yönlendirmeler yapılarak gönüllü sayısının artırılması,
- Bu ve benzeri kurslardan faydalanmak isteyen öğrencilerin gençlik merkezinden yararlanma durumlarını artırmak adına gençlik merkezlerinde duyuru amaçlı posterler geliştirilmesi ve sosyal medya aracılığıyla duyurular yapılarak kursa başvuru için yönlendirmeler yapılması yönünde öneriler getirilmiştir.

Yazarlık Katkısı

Yazarlar çalışmaya eşit oranda (%33,3) katkı sağlamıştır.

Etik Kurul Beyanı

Kurul Adı: Balıkesir Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu

Karar Tarihi: 16.12.2022

Belge Numarası: 2022/06

KAYNAKÇA

- Aksoy, N. (2003). Eğitimsel Uygulamaları İyileştirme ve Değiştirmede Kullanılacak Bir Yöntem. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 36(36), 474-489.
- Artvinli, E. (2010). Coğrafya Derslerini Yapılandırmak: Aksiyon (Eylem) Araştırmasına Dayalı Bir Ders Tasarımı. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 0(21), 184-218.

- Artvinli, E., Aydın, R. & Tezci, İ. (2019). Environmental Attitude Levels of Primary Teachers Candidates. *Osmangazi Journal of Educational Research*, 6(2), 62-78.
- Aydın, Y., Anagün, Ş. & Demir Z. M. (2015). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Fen Öğretiminde Okul Dışı Öğrenme Hakkındaki Görüşleri. *Turkish Studies*, 10(15), 103-118.
- Bilgen, H. (2014). Gençlik Merkezinde Yürütülen Kurslara Katılan Gençlerin İletişim Becerisi ve Sosyal Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Ankara İli Yenimahalle Örneği), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Büyükoztürk, Ş. (2005). Anket Geliştirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 133-151.
- Calhoun, C. (2002). *Sosyal Bilimler Sözlüğü*. Oxford: Oxford Üniversitesi Yayınları.
- Creswell J. (2012). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research (4th ed.)*. MA: Pearson Education.
- Creswell. J. (2003). *Research Design Qualitative and Quantitative Approaches*. Thousand Oaks, CA: Sage Publication.
- Çopur, A. & Önal, H. (2023). Sosyal Bilgiler Öğretiminde Planlı Bir Müze Gezisi İçin Örnek Uygulama: Balıkesir Kuvayı Milliye Müzesi. *Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26(49), 19-32.
- Dilli, R. (2017). Öğretmenlerin Müzelerin Öğrenme Ortamı Olarak Kullanımına İlişkin Görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 0(214), 303-316.
- Dilli, R., Bapoğlu Dümenci, S. S. & Turgut Kesebir, G. (2018). Müzede Çevre Eğitimi Kapsamında Okul Öncesi Dönemi Çocuklarına Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Anlatılması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(66), 421-432.
- Doğanay, A. (2008). Çağdaş Sosyal Bilgiler Anlayışı Işığında Yeni Sosyal Bilgiler Programının Değerlendirilmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(2), 77-96.
- Duman, O. (2023). Gençlik Merkezlerinde Spor ve Gönüllülük Faaliyetlerine Katılan Gençlerin Ahlaki Kimliklerinin ve Değer Yönelimlerinin İncelenmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Antalya: Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Elliot, J. (1991). *Action Research for Educational Change*. Buckingham: Open University Press.
- Erten, Z. & Taşçı, G. (2016). Fen Bilgisi Dersine Yönelik Okul Dışı Öğrenme Ortamları Etkinliklerinin Geliştirilmesi ve Öğrencilerin Bilimsel Süreç Becerilerine Etkisinin Değerlendirilmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 638-657.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı. (2023). Gençlik Merkezleri. <https://ghgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/3277/3187/genclik-merkezleri-dairesi.aspx> adresinden 16.08.2023 tarihinde erişildi.
- Gökçe, H. (2002). Hizmet Öncesi Öğretmenliği Eğitiminde Fakülte-Okul İşbirliğinin Değerlendirilmesi: Necatibey Eğitim Fakültesi Örneği, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kızılay. (2023). Toplum Merkezleri Öğretmen-İm Projesi. <https://www.kizilay.org.tr/Haber/HaberDetay/4339> adresinden 03.01.2023 tarihinde erişildi.
- Mertler, C. C. & Charles, C. M. (2008). *Introduction to Educational Research (7th ed.)*. Boston, MA: Pearson.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (2016). *Genişletilmiş Bir Kaynak Kitap: Nitel Veri Analizi* (S. Akbaba Altun & A. Ersoy, Çev. Ed.) Ankara: Pegem Akademi.
- NCSS. (1993). *The Social Studies Professional*. Washington DC: National Council for the Social Studies.
- Önal, H. (2021). Coğrafya Eğitiminde Müze-Ören Yerleri ve Kullanımı. E. Artvinli ve Y. Değirmenci (Edt.), *Uygulama Örnekleriyle Coğrafya Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar 2* içinde (s. 241-271). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Patton, M. (2014). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri. 3. Baskıdan Çeviri. Bütün, M. & Demir, S. B. (Edt.)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Pepe, K. & Özkan, M. (2019). Gençlik Hizmetleri ve Spor Genel Müdürlüğü Gençlik Merkezleri Faaliyetleri ve Bu Faaliyetlerden Yararlanan Bireylerin Memnuniyet Düzeylerinin Araştırılması. *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 673-689.
- Sagor, R. (2000). *Guiding School Improvement with Action Research*. Virginia: ASCD
- Şimşek, C. L. (2011). *Fen Öğretiminde Okul Dışı Öğrenme Ortamı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- TRT Haber, (2023). <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/genclerin-favori-adresi-genclik-merkezleri-779591.html> adresinden 16.08.2023 tarihinde erişildi.

- Yavuz, C. (2017). Türkiye'deki Gençlik Merkezlerinin Kurumsal Yönetimleri ile Hizmet Kalitesinin Değerlendirilmesi, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Elazığ: Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (8th ed.)*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yılmaz, İ. (2022). Gençlik ve Spor Bakanlığına Bağlı Gençlik Merkezi Gönüllülerinin Gönüllülük Faaliyetlerine Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ardahan: Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Yılmaz, M. B. (2010). Sınıf ęrencilerinin Bilgisayara Yönelik Bağımlılık Gösterme Eęilimlerinin Farklı Deęiřkenlere Göre İncelenmesi. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 1-16.
-